

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben hához kordva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
kedd utáni napok kivételévelSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség kizárólag visszajáró
vagy megfizetésre nem vállalkozik.Hirdetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 13

Fejedelmi romantika.

Ha egy tudományosan képzett embert s egy kiváló szaktudású merkantilistát oda állítanak a fórum romjai közé, egyiknek szíve megtelik emlékezéssel s a nagyság és szépség feltoluló képe eltölti a lelkét; a másiknak gyorsan működő agya felszámolja azt a rengeteg munkát és pénzt, melyből ezek az épületek létesültek és tervet fűz ki reá, hogyan lehetne értékesíteni a romokat.

Az egyik azt fogja mondani, hogy menisük meg azt a mi még maradt, hogy lelkesüljön más is emléküik előtt, a másik indítványozza, hogy adják el a mi még értékesíthető s a befolyt összegben rendezzék az utcákat s az épülendő kereskedések czintábláin örökítsék meg az elhordott emlékeket. Így úfban állanak — úgy reklammá lesznek.

Melyik felfogás a helyes, — vitatkoznak rajta.

En annyira józan és reálisnak tartom mindenben a merkantil felfogást, hogy vita nélkül előre is undorodom tőle. Mindentől, a mi szürkévé teszi az életet.

Régi idők nagy emlékei, a vajudó, kialakulni készülő világ bordái voltak a tekintélyek.

A szű egyformán megrágja a mi régi, akár kutágas, akár XVI-ik Lajos korabeli butorba esik belé. Idő folyamán épp úgy az

ököljogon, mint a nagy történelmi tradícióknál álló tekintélyek megroppantak apró csimazok étvágya folytán. Ki tud a művészi érték felbecsüléséhez? Ki tudja áttekinteni a stíl felségét, a szűjáratokat látja s a szűjárás fenmaradt szennyét s nem restaurálni és fentartani akarja az így is kinceseget érő drágaságot, hanem tudni rajta.

Igy vagyunk a tekintélyekkel, mióta a szű belé esett s más hasonló csimazok itélnek ez ügyben.

A legnagyobb, szent és sérthetetlen tekintély volt mindig az uralkodó.

Mikor a nép nyers és durva volt még, egy-egy uralkodó Árpád, László, IV. Béla, Lajos, Mátyás egyéniségének bélyegét ráütötte akorra, jobba, boldogabbá téve azt.

Később jött a parlamentáris rendszer. A király mint a rend és egység fentartója áll népe felett, mely népnek üdve bent, teljesen parlamentjétől függ, míg az uralkodó tekintélye és ereje megvédi az élő nemzetet, bent a zavargástól, kívülről az eltiportatástól.

A mi viszonyaink között százszoros szükség van a tekintélyre.

Es mégis. Még erre a magas helyre is merkantil szemmel tekintünk már s a szű belé esik a trón lábába is.

Undok hajsza folyik a fejedelmi személyek ellen, szemes, illetve szemtelen alakok kandikálnak be a királyi paloták kulcslyukán és hallgatónak ajtai előtt. Repül aztán a pletyka világszerte, olyan pletyka, melyekért még a halvérü nyárs-

polgár is kutyakorbáccsal venne elégtételt magának.

Szinte tombol a szenzáció hajhászat, ha egy eltévelyedést tud fogni a legtöbb család köréből vagy legalább ilyenül tud felfujni valamit.

Járja most is a fejedelmi romantikáról szóló hasábos tudósítás, mely valósággal pellengére köti a legmagasabb családot s melyben száz annyi a pletyka, mint a valóság. E kofa riportok hatása alatt aztán szemforgatóan igyekeznek megbotránkozni azok, kik felfujták az egész dolgot és csipős megjegyzésekkel fűszerezik saját tendenciózus híreiket s próbálnak tovább nyomolni a támadásban egészen a király személyéig.

Egyik szegedi lap arról ír, hogy megszapordtak mostanában a felségsértő cikkek s okául azt hozza fel burkoltan, hogy kinyílt az emberek szeme.

Nem!

Az az oka, hogy igen kevésnek van szeme. Mert a királyt tenni felelőssé az ország jóvoltáért akkor, mikor parlamentáris, felelős kormányzati rendszer van, mikor valóságos asszonyparlamentet választott a nép, mely tombol ha leleplezésre van kilátás, lélegzetét visszafojtva les, ha pletyka forog szőnyegen és vérét ontja egy zsuzsu, vagy porteppeért, de azonnal meglapul, ha rákiáltanak, mondom ilyen körülmények között a király személyére támadni, csak elvakult, illetve szemet vesztett szenzáció hajhászatból lehet.

A „TISZÁNTÚL” TÁROZÁJA.

Égett a gyertya?

Írta: Oestéren V.

Langy tavaszi délután volt. Teázás után felkeltünk s bementünk megint a szalonba — a háziasszony, barátinője s mi hárman férfiak, akik a házban már gyakrabban találkoztunk s ha barátokká nem is, de jó ismerősökké lettünk és sok mindenben rokonszenveztünk egymással. Különbösen a zene iránt való szeretet volt az, ami mélyen gyökerezett a lelkünkben s egyesített bennünket. Fesztelenül leültünk s elkezdtünk beszélgetni — már nem is tudom miről.

— Meglepetésem van az önök számára, — szólt egyszerre a háziasszony.

Szavai mindnyájunknak szóltak ugyan, de első sorban a szőke szakállú orvoshoz voltak mondva.

— S ez a meglepetés? . . . — kérdezte az orvos.

— Hozom már.

S a háziasszony fölkel, a sarokban álló kis asztalról levett egy füzetet s dahozta hozzánk.

— Hangjegy? — kérdeztem.

— Igen, bölintott a háziasszonyunk — de találják ki, hogy micsoda?

Természetesen nem tudtuk kitalálni.

— Bottelli új operája. Tegnap küldte meg a partitúrát.

— Ah, — kiáltottunk fel mindnyájan örövendve. S az orvos hozzátette:

— Hallottam s olvastam már róla. Egy felvonásos, ugy-e? Milánóban hallatlan sikere volt, azt mondják, felséges. Nem is tudtam, hogy a zongorakivonata már megjelent.

— Nem is jelent meg még, — felelte a ház ura öje mosolyogva. — De a maesztro nekem, régi jó ismerősének s lelkes tisztelőjének küldött egy példányt még a hivatalos megjelenés előtt.

— Szabad nézni? — kérdezte egy idősebb ur, aki író volt.

— Nem; nézni nem, hanem hallani igen, — s átnyújtva a füzetet az orvosnak, így folytatta: — Kérem, orvos ur!

— De hisz egyáltalán nem ismerem ezt az operát! Nem játszhatom le így egyszerűen, első látásra!

— Hogyne, hogyne, — szólt háziasszonyunk barátinője — tudjuk, hogy milyen művész ön. Kérem, játszszék!

Kis vonakodás után az orvos engedett egyesített kéréseinknek s odaült a zongorához.

— Majd én forgatok, — ajánkoztam.

— Nem, nem; — tiltakozott az orvos. —

Tudja, mikor játszom, nem vagyok képes senkit megszívlelni a közelemben. Magam forgatok majd.

— Ezt ugyan nem vássam rossz néven öntől, — mondtam. — Annál figyelmesebben hallgathatom.

S az orvos játszani kezdett, mesteri biztonsággal, mi többiek pedig áhíatosan hallgatva ültünk a helyünkön s hallgattuk az olvadóköny-

hangokat. Az idő mult s a halkán leszálló est belopta árnyait az ablakon át. Egyikünk sem vette észre.

— Sötétedik, — szólt ekkor az orvos — nem látom már a hangjegyeket jól. Kérek szépen gyertyát.

S tovább játszott.

A háziasszony nesztelenül kelt fel a helyéről s a zongora baloldalára égő gyertyát tett.

Az orvos alig látszott ezt észrevenni, s egy mozdulattal sem szakította félbe a játékot. Ot is, mint bennünket, foglyul ejtették a hatalmas melódiák, amelyek most teljes, szilaj akkordokban zendültek fel, s egészen hatalmukba kerítették az érzéseinket. Amint az orvos sietve fordított egy lapot, véletlenül eloltotta a gyertyát. A hallgatók szeme részben merengve bámult a levegőbe, részben le volt sütvé a földre. Csak én emeltem fel abban a pillanatban véletlenül a szememet, s láttam, amint a gyertya kialudt. De mivel az orvos ennek ellenére is tovább játszott, nem mozdultam, hogy ki ne ragadjak valakit a hangulatából. A többi nem vett észre semmit, hallgatták a zenét, s gondolkozásuk vagy befelé, a lelkükbe irányult, vagy átmaik messze országába.

Lassankint egészen besötétedett. Hallgatás és sötétség vette körül bennünket, s gondolatainkat. Az orvos tovább játszott — elragadó hévvel és erővel. Egyik oldalát a másik után fordította nagy gyorsasággal. Jött a finále. Ujjongó, harsogó akkordok, s a zene elnémult.

A fejedelmi romantika szenzációja pedig nem egyéb, mint hogy minden kiterjedt családból elesik egy-két ember, de ha levél hullik, csak a levél pusztul, s nem vágunk, a fára hulló levelek miatt.

P—y.

A tőzsde-ügy rendezése.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter dr. Ballai Lajoshoz, a magyar királyi szabaddalmi hivatal elnökéhez a következő levelet intézte:

„Midőn Méltóságodat a szabaddalmi hivatal elnökévé történt kinevezése folytán, 1902. évi december hó 28-án elém terjesztett kérelmére, a budapesti áru- és értéktőzsdénél viselt miniszteri megbízatás alól, tett kitűnő szolgálatainak elismerése mellett felmentem, továbbra is számítok arra, hogy a tőzsde-ügynek törvényhozási úton leendő rendezésének előkészítésénél éveken át szerzett ismereteit és tapasztalatait az ügy javára értékesíteni fogja.

Ebben a várakozásban ezennel megbízom Méltóságodat, hogy a tőzsde-ügynek törvényhozási rendezéséhez szükséges adatgyűjtést és előmunkálatokat teljesíteni és azokat annak idején kimerítő javaslat kíséretében elém terjeszteni sziveskedjék.

Mint hogy pedig ezen ügynek sikeres előkészítése a tőzsdei forgalom lebonyolításának közvetlen szemléltetését is igényli, ennélfogva a tőzsdetanács egyidejű értesítése mellett főfelügyeleti jogom alapján felhatalmazom Méltóságodat, hogy az áru- és értéktőzsdén annyiszor, a mennyiszor azt a fentjelzett cél érdekében szükségesnek látja, megjelenhessék és a kellő adatoknak előszóval vagy írásban való szolgáltatására a tőzsdetanácsot felkértem.

Láng s., k.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 13.

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

Az ülés meggyűlése után a ház harmadszori felolvasásban elfogadta a bevándorlási törvényjavaslatot.

Az orvos hevesen ugrott fel a székéről, odarohant az ablakhoz, s kinézett rajta, hogy elrojtse nagy izgatottságát. A többiek hallgattak, még mindig a bűvölete alatt voltak a zenének, amely a lelkükben visszhangzott. Egyedül én nem voltam azokban a régiókban, amelyekben ők most időztek. A gyertya kialvása megzavart, feljlesztett, s az a különös körülmény, aminek a többiek még nem ébredtek tudatára, hogy az orvos sötétben is folytatta a játékot, borzongó bámulattal töltött el, s elfogultá tett.

Végre is a háziasszony felpillantott, s ijedten ugrott fel.

— De hisz a gyertya nem ég! — kiáltott fel. — Oa oltotta el, orvos ur?

Az orvos megfordult.

— Kérdezett valamit, asszonyom? Bocsásson meg, nem értettem... azaz nem hallottam.

Most a másik két hallgató is fölébredt álomszerű zibbadtságából.

— A gyertya nem ég, — ismételte a háziasszonyunk. — On oltotta el?

— En? — kérdezte az orvos meglepve.

— Hát nem égett? Egyáltalán észre se vettem a gyertyát.

Erre már én is kitörtem:

— De kedves orvos ur! Hiszen láttam, amint forgatás közben a gyertyát véletlenül eloltotta. S bámulva figyeltem, hogy hogyan játszik mégis tovább — teljes sötétben! Magyarán ezt meg! En nem értem. A hangjegyeket semmi esetre sem láthatta többé.

Következik az

utlevél-ügyről

szóló javaslat tárgyalása.

Lator Sándor előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot, mely a Ház egy régebbi határozatának tesz eleget. E határozat utasította a kormányt, terjesszen elő törvényjavaslatot az utlevél-ügyről, amely eddig csak rendeletek útján volt szabályozva. Elfogadásra ajánlja a javaslatot, mely nem támaszt nehézségeket annak, aki utlevélre szorul.

Rátkay László: A függetlenségi párt nevében kijelenti, hogy a javaslatot általánosságban elfogadja, mert az utlevél-ügy terén a nagyon rossz helyzetet valamivel javítja. Jelzi, hogy a javaslatnak van egy pontja, mely ha meg nem változik, lehetetlenné teszi a pártnak, hogy a javaslatot részleteiben is megszavazza. Rá fog majd térni a tárgyra. Addig is egy megjegyzése van. Nem hiszi, hogy a javaslatnak valami különös hatása lesz. Nincs ugyanis utlevélhez kötve az a szellem, mely Ausztriából árad felénk. Ami a fentemlített szakaszt illeti, az a 9-ik, mely szerint a magyar-román utlevelek nyelve a magyar és francia, a horvátországiaké a horvát és francia. Ezt nem fogadhatja el, mert a magyar állam hivatalos nyelve a magyar, Horvátország pedig része a magyar államnak. Igéretet kér, hogy a horvát utlevelek nyelve magyar-horvát-francia lesz. Ha ez igéretet nem kapja meg, a párt a javaslat ellen szavaz.

Gróf Wilczek Frigyes: A néppárt nevében elfogadja a javaslatot. Csatlakozik Rátkay kívánságához, mely szerint a horvát utlevél nyelve a magyar-francia-horvát legyen. A személyleírás helyett az utlevélre arcképet szeretne. Javasolja, hogy az utlevelek kiállításáért díj ne szedessék.

Szederkényi Nándor: Hozzájárul általánosságban a javaslatához és elfogadja Rátkay indítványát. A részletes tárgyalás során fogja előadni észrevételeit.

Szell Kálmán: Rátkaynak azt feleli, hogy a javaslat alkalmazkodik a magyar-horvát egyezményhez, a 68. XXX-ban, mely az utlevél-ügy végrehajtását Horvátországnak tartja fenn, autonóm közigazgatási ügyekben pedig Horvátország hivatalos nyelvét a horvátot tette. Nem fogadja el Rátkay indítványát, mert sértené a horvát-magyar egyezményt.

Simonyi-Semadam Sándor: Nincs egy nézetben a horvát kérdést illetően a miniszterelnökkel. Ez a törvényjavaslat a nyelv kérdésében intézkedés. Ezért ebben is meg

Figyelmesen s bámulva hallgattak a többiek. Az orvos egészen kijött a sodrából.

— Almodik kedves barátom? — hebegte. — Nagyon jól láttam a hangjegyeket. A gyertyának égni kellett.

— Becsületemre és lelkiismeretemre mondom, hogy nem égett! — esküdtem én.

— Akkor, orvos ur, nagyon jó tréfát csinált velünk, mosolygott az író. — Már ismertem az operát kívülről.

Az orvos felriadt.

— Nem; esküszöm önnek, hogy nem ismertem, most játszottam legelőször.

S aztán szorongva, bámulva, reszkető borzalommal fordult hozzám.

— Nagyon kérem, ne tréfáljon! Meg vagyok bolondulva, vagy pedig égett a gyertya?

Ennek a kérdésnek a hangja megintatott. Villámgyorsan átgondoltam a lehetőségeket, talán neveltség-s, tulhajtott félelmeim is támadtak. Nehezemre esett a felelet, amit adnom kellett a kérdezőnek; nehéz s sorsdöntő ez a felelet, úgy tűnt fel előttem.

— Égett, feleltem tőlem kitelhető nyugalommal. — Csak tréfát csináltam.

— Még pedig rosszat, — mondta a háziasszony kissé feddő hangon.

Hallgattam s velem együtt hallgattak a többiek is. De én tudom, hogy a gyertya nem égett.

kell óvni a magyar állam nyelvének fontosságát.

Elnök: Több szónok nem lévén, a vitát berekeszti.

A Ház többsége a törvényjavaslatot elfogadja a részletes tárgyalás alapjául.

A magyar nyelv joga.

A részletes tárgyalás során a 9-ik szakasznál.

Rátkay László azt a módosítást nyújtja be, hogy Horvát-Szlavonországban az utlevelek horvát-magyar és francia nyelven állítsanak ki. (Zajos helyeslés.)

Szell Kálmán nem fogadja el a módosítást, mert az 1867. évi horvát-magyar kiegyezés nem engedi meg. A magyar államíságot eléggé képviseli a magyar czimer.

Szederkényi Nándor követeli, hogy ez a szakasz módosítsák oly értelemben, mint azt Rátkay javasolta. Azon nem lehet vitatkozni, hogy erre teljes joga van Magyarországnak. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Szell Kálmán tagadja, hogy ezzel a rendelkezéssel Magyarország állami szuverenitása csorbát szenvedne, hiszen a horvát utlevelen is ott lesz az egységes magyar állam czimere. Felesleges tehát a nyelvet is magyarul használni az utlevelen.

Ugron beszéde.

Ugron Gábor: Nem fogadja el a miniszterelnök okoskodását. Az utlevelet vagy a magyar király, vagy a magyar állam nevében állítják ki, mindkettőnél a magyar nyelvet kell használni. Francia nyelven az utlevél ki lesz állítva, de magyarul nem. Utal a diplomáciaiára. Eddig francziául folyt az, de egy erős államférfiu közbevetette magát és Németországban megteremtette a német diplomáciát. Minden állam féltékeny nyelvére, mely államíságának kifejezője. Ne engedjük magunkat háttérbe szorítani, félrevezettetni. Az utleveleken az állam nyelvének ott kell lenni. Legyünk önérzetesek és ne hagyjuk, hogy porázon vezessenek. Csatlakozik Rakovszky indítványához. (Hosszantartó zajos helyeslés és taps a balon és szélsőbalon.)

Szell Kálmán: Fenntartja szavát, mert a törvény fenntartásáról van szó.

Rakovszky István: Színtén elfogadja Rátkay indítványát. Nem tudja kivásmi az 1867. törvényzikkből, hogy a magyar nemzet nyelve Horvátországban ültott lenne. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Szell Kálmán: Ott van a czimer!

Ugron: Az nem elég!

Rátkay: A nyelvnek is magyarnak kell lenni.

Rakovszky István: Miután a horvát utlevelen horvát nyelv lesz, a magyar czimert is horvátoknak nézik majd a külföldön. Csatlakozik Rátkay módosításához. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Madarász József: A magyar nyelv suverén ebben az országban. Horvátország része Magyarországnak. Ott tehát a magyar nyelvnek jogai vannak. — Elfogadja Rátkay indítványát. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Elnök: Bejelenti, hogy több mint 20 képviselő névszerinti szavazást kért. (Mozgás a jobboldalon.)

Ballagi Géza: Erdemes is! (Nagy zaj a bal és szélsőbalon. Felkiáltások: Erdemes hát!)

Elnök: A szavazás sorshuzás utján a »Cz« betűnél fog kezdődni.

Rákosi: Czudarság, hogy ilyen felett kell szavazni!

Elnök: Az ülést is öt perczre felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után megkezdődött a szavazás. Az első szavazókat, kik Rátkay indítványa ellen szavaztak, a bal és szélsőbal tüntető hocholásal kísérte. Erdemes volt ama epizód, hogy Rozenberg Gyula helyett Förster Ottó kiáltotta az igent, mit a Ház általános derűtsége közt, Apponyi észrevett. Gróf Zichy Jenő Rátkay módosítása mellett szavazott, mire a bal és szélsőbal megéljenezte.

Összesen 125 képviselő szavazott. Ebből 88 a törvény eredeti szakaszának fenntartása mellett és 45 Rátkay módosítására. Így a többség Rátkay módosítását elvetette.

A 10. §-hoz

Hegedűs Lóránt azt a javaslatot ajánlja, hogy a közigazgatási tisztviselők záros határidő alatt állítsák ki az utlevelet.

Gróf Wilczek Frigyes azt a módosítást teszi, hogy az utlevélhez fényképet is csatoljanak.

Bornemissza Károly azt javasolja, hogy a személyazonosság megállapításának kimutatásánál arckép is legyen melléklendő.

Szell Kálmán: Nem tartja helyesnek a formalitásokkal nehezíteni a dolgokat. A fénykép melléklésnek különben sincs gyakorlati haszna, mert kicserélhetik azokat. Hogy más ne használhassa az utlevelet, hát az keresztül lesz bélyegezve. A Hegedűs és Bornemissza módosításához hozzájárul, de a Wilczekéhez nem.

Elnök: A vitát bezárja.

A Ház a 10. szakaszt elfogadja. A többség a Wilczek indítványát elveti, a Hegedűsét és Bornemisszáét elfogadja.

Főpapok a párbaj ellen.

A párbajok legrégibb és leghatározottabb ellensége tudvalevőleg a kath. egyház, mely feltétlenül tiltja a párbaj minden nemét, s kiközösítéssel bünteti nemcsak a párbajozókat, hanem a segédek is, a párbajban esettektől pedig — ha gyónás nélkül halnak meg — megtagadja az egyházi temetést.

Most, hogy alakulóban van az országos párbajellenes liga, a mozgalom szervezői kérdőíveket küldtek szét a társadalom kiváló vezetőihez, melyben a ligába való belépésüket kéri s egyúttal véleményüket kérdezik a párbaj ellen való védekezés módjáról. Eddig mintegy 400 iv érkezett vissza a bizottsághoz, közülük kiváló fontossággal bírnak a főpapok nyilatkozatai, melyeket a következőkben adunk:

Gróf Majláth Gusztáv erdélyi római katolikus püspök: Legegyszerűbben becsületbíróságok választása és beállításuk által lehet a párbajt mellőzhetővé tenni, s e becsületbíróságok állapotának meg az elégtételadás módját. A liga tagjai közé szívesen belép.

Várossy Gyula székesfehérvári püspök: A tilparancsolat tiszteletbentartásának és általában a vallásos szellemnek fejlesztésével lehet mellőzhetővé tenni a párbajt. E nélkül bárminő törvényhozási, vagy társadalmi intézkedés nem fog óhajtott eredményhez vezetni. Mert a párbajszenvédélyek utolsó gyökérszála nem a félszeg társadalmi felfogásban, hanem az emberi kevélységben rejlik, mely az őszinte megbocsátásig, vagy bocsánatkérésig megalázódni nem tud.

Bende Imre nyitrai püspök: Társadalmi uton követelne szigorú törvényeket.

Fehér Ipoly pannonhalmi főpát: Országos és helyi párbajellenes egyesületek alakítandók, ezek által becsületügyi bíróságok szervezendők a helyi társadalom legtekintélyesebb és legkorrektebb elemeiből. Párbajhoz orvosok, mint ilyenek, ne vállalkozzanak. Becsületügyek elintézésére segédek csak azon esetre vállalkozzanak, ha párbaj mellőzésével hajlandók a becsületügyi bíróság döntésébe belenyugodni. A katonaságnál a párbaj feltétlenül megtiltandó.

Dr. Fischer-Colbrei Agost esztergomi kanonok: A közvélemény felvilágosítása útján hathatós propaganda által. Sajtó. Egyesek és osztályok állásfoglalása a párbajjal szemben. Jó volna, ha a protestáns lelkészek is megtagadnák az egyházi temetést a párbajban esettektől, mint a katolikusok.

Méltán tarthatnak érdeklődésre számot a következő nyilatkozatott:

Ugron Gábor országgyűlési képviselő: Ha a világ előkelői, értelmiségei a párbajt anok tartják, ami: ostobaságnak, és nem tartják sem szükségesnek, sem bátorság kérdésének. Ha udvar, arisztokrácia, hadsereg ilyen állás-

pontra helyezkedik, megszűnik divat is, kórság is lenni.

Rákosi Viktor országgyűlési képviselő: A sajtó csupán halállal végződő, vagy közdolgokkal összefüggő párbajokról vegyen tudomást. A többit hallgassa agyon. Az egyesület tagjai kötelezzék magukat odahatni, hogy a reájuk bízott konfliktusokat békésen igyekeznek elintézni.

Kossutány Géza ítélőtáblai bíró: A párbajt mellőzhetővé csak becsületbíróság tehetné. Azonkívül a párbajlovagok kedvét le lehetne kissé hűteni azzal, ha a törvény a becsületsértést szigorúbb büntetéssel sújtaná és a párbajt egyszerűen a közönséges büntettek sorába tartoznának jelentené ki.

Hock János országgyűlési képviselő: Törvényes alapon kell konstituálni egy párbajbírói intézményt, amely kerületeként minden eléje terjesztendő ügyben végérvényesen dönt.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATÓ.

Január 17. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése.
Január 18. Réti Nép kör közgyűlése.
Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.
Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.
Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 8. A nagyváradai kath. kör közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségében.
Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárónappelye.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy azt mielőbb rendezni szíveskedjenek.

* Az **alispán betegsége.** **Szunyogh Péter** alispán súlyos betegsége az egész megyében igaz és mély sajnálatot és részvétet kelt. Egy mást éri a telefon és távirati kérdésközlés a népszerű alispán állapota felől. S a válasz csak leverő, mert az alispán betegsége most már a kezelő orvosoknál is aggodalomra ad okot. Tegnap dr. **Berkovits Ferencz**, dr. **Fráter Imre** és dr. **Konrád Márk** már együttes tanácskozást tartottak a nagybeteg felett s konstatálták, hogy a jobb tüdő egészen meg van támadva, a láz emelkedett. **Szunyogh Lóránd** családjával állandóan a beteg körül tartózkodik s tegnap délután táviratoztak Kolozsvárra dr. **Purjesz Zsigmond** egyetemi tanár, hirneves belgyógyászáért, a ki valószínűleg még az éjjel megérkezett. Tegnap egész nap sokan keresték fel előkelőségünk közül az alispán lakását s a beteg állapotáról tudakozódtak.

* **Kinevezések.** A m. kir. államvasutak igazgatósága **Vida Manó** máv. tisztet a kolozsvári üzletvezetőség **Dévaványa** állomására állomásfőnöknek nevezte ki. — A nagyváradai kir. törvényszék elnöke **Sztríngó János** élesdi lakost az élesdi kir. járásbíróshoz állandó román tolmácsásként nevezte ki.

* **A görögök újéve.** A gör. kath. és gör. keletiek ma tartják újév ünnepét. A templomokban ünnepélyes istentiszteletek lesznek az évforduló alkalmából. Két év óta ismét egy nappal hátrább vannak román polgártársaink; ugyanis 1900-ig a Julián-féle naptár 13 napot később a Gergely naptár után, két év óta azonban már 14 nap a két naptár között a különbség. Minden 100 évben egy nappal marad el a Julián-féle naptár. Ideje volna már, hogy megvalósítsák a régen húzódozó tervet, hogy a két számításat egyesítsék s a Julián-

naptár helyett a görög egyházban is a Gergely-naptárt vegyék használatba — Különben boldog újévet kívánunk román polgártársainknak!

* **Két fillér vándorlása.** Sok furcsaság megesik a hivatalos életben, amin a közönséges halandó mosolyog. A hivatalos retorták özőnét keresztül-kasul vándorló krajczárt már sokszor megénekeltek. Most két fillér jutott abba a megtisztelő helyzetbe, hogy egész csapat embert foglalkoztat, s teleirnak róla egy fél rizsma papirost. A nagyváradai kir. törvényszéktől tegnap a következő végzés érkezett Nagyvárad városához:

A kir. ügyészség indítványa lopás büntette miatt vádolt **Hendre Tógyer** és társai elleni bűnygyben.

Végzés.

A kir. törvényszék, mint büntető bíróság a nagyváradai kir. adóhivatal által a kir. törvényszéki bírói letétnapló 359. t. alatt bevételezett 2 fillért bírói letétként be- és egyidejűleg **Balog Károly** székelyhídi illetőségű vályogvető czigány részére kiutalja, ennél fogva utasítja a nagyváradai kir. adóhivatalt, mint bírói letét hivatalt, hogy ezt az összeget nevezetnek jogerő bevására nélkül, **szabályszerű nyugtájára** fizesse ki. **Balog Károly** pedig utasittatik arra, hogy ezt az összeget ezen végzés keltétől számított 8 nap alatt a nagyváradai kir. adóhivataltól vegye fel, mert ellenesetben a kiutalt összeg 8 napon túl csak egy évig fog, mint kamat nélküli letét kezelteni és ennek eltelté után a m. kir. államkincstárba fog beutaltatni.

Ezen végzés kifüggesztés végett a B. p. 81. §-a alapján **Szalárd, Székelyhid, Kisjenő** község előjáróságának, valamint Nagyvárad város polgármesteri hivatalának megküldetik és erről a kir. ügyészség értesítettik.

Nagyvárad, 1902. decz. 31.

Hollmayer,
t. jegyző.

Eddig már beiktatták a két fillérről készített aktákat pár helyen. Most még beiktatják és kifüggesztik a végzést 5 helyen, bevételezi és kiutalja az adóhivatal, s ha az illető hozzá akar jutni, kiállítja a nyugtát, s hemegy érte az adóhivatalba. Még jó, hogy nem kell bélyeget tenni a nyugtára. De hát a szabály — szabály, még ha komikus is néha.

* **Mennyibe kerül a kiegyezés.** A Bánffy-Badeni-féle kiegyezési tárgyalásoktól kezdve a mai napig a magyar miniszterek 173-szor voltak Bécsben és Ischlben, az osztrák kormány tagjai pedig ugyanezen idő alatt 70-szer jöttek le Budapestre, most voltak itten hetvenegyszer. Összesen tehát 244 vizitet tettek egymásnál a kormányok; sokszor napokig, hetekig maradtak, a mi tenger pénzbe került. 244 látogatást átlag három napos tartózkodással véve alapul, a magyar kormány egy évnél tovább tartózkodott Bécsben, az osztrák kormány pedig Budapestten. Már most, ha összeadjuk a kiadásokat, körülbelül **egy millió koronát** elköltött a két kormány a kiegyezési megállapodásokra, amiből talán a »fennálló differenciákat» is kiegyenlíthették volna. Mert minden miniszter, ha uton van, napidijakat kap, amelyek nem kicsinyek; aztán ott van a sok referens, az is mind napidiját húz, pótlékot, miegyebet. Sokszor voltak vagy tizenöt-huszan, köztük négy-öt miniszter, ugyanannyi miniszteri tanácsos, titkár és szolgánép, se szeri, se száma. Ez pedig egyik sem szolgálta ingyen a hazát, úgy, hogy sokszor egy-egy tárgyalás belekerült a pénzügyminiszternek vagy kétezer, meg több forintjába, nem is szólva arról, hogy a különvonatok mennyibe kerültek. Most mindenek vége. Aláírták a kiegyezést. Csak az a kérdés, hogy miképpen jártunk vele. Vajjon megéri-e a milliót, amit ráköltöttünk? Vagy pedig a pörköltsegekre ráment az egész járandóságunk, hogy legalább ez a nemzeti vonás ne hiányozzék a kiegyezésből? . . .

* **Tömeges adóemelések.** A nagyvárad kir. pénzügyigazgatóságának sikerült a háztulajdonosok adóját ismét felemelni. Részletesen ismertettük azt a heves küzdelmet, amelyet Nagyvárad város közigazgatási bizottsága fejtett ki a pénzügyigazgató-helyettes azon tapintatlan eljárása felett, hogy a legtöbb háztulajdonosnak a saját maga által lakott helyiségek lakbérösszegét jóval magasabbra vette. Eljárását azon helytelen indokból merítette, hogy a katonai lakbérek elég magasak Nagyváradon. Az közigazgatási bizottság a pénzügyigazgató-helyettes ezen törekvését helytelenítette, s a házbérösszeg emelése ellen beadott felelősségeknek adott igazat. A fiánczon azonban nem egy könnyen lehet kifogni. Most is 55 esetben felelősséget a közigazgatási bizottság határozatát. A tömeges felelősséget tegnap terjesztette fel a város a miniszterhez. Még nagyobb baj az, hogy ezeken kívül még néhány száz szegény háztulajdonos házbérösszegét emelte a pénzügyigazgatóság, s az illetők nem felelősséget, az adóemelést most már jogerős.

* **Dankó Pistáról.** Többször megemlékezünk mi is a magyar nótakirály. *Dankó Pista* súlyos állapotáról, hogy Budapesten már napok óta vivja a haldoklók tusáját. Azt is megírtuk, hogy a nagy beteg nehéz perceiben is mindig szeretett szülővárosát emlegeti, s minden kívánsága abban áll, hogy Szeged földje takarja halóporait. E hő kívánságát Magyarország legelőkelőbb írói, művészei megható levélben hozták Szeged város tanácsának tudomására, kérve a város közönségét, hogy ha a szomorú gyászeset bekövetkezik, s lehanyatlak az a fej, melyben a sok szép dal megszületett, szállítsa a város nagy fia holttestét haza. A tanács tegnapelőtt foglalkozott a kérelemmel. Sajnálattal vette tudomásul a tanács, hogy Szeged város dalköltő fia, a nagy művész életbenmaradásához már alig lehet remény s teljes méltánylással magáévá tette a kérvényező gondoskodó figyelmét s elvileg kimondotta, hogy ha a gyászeset bekövetkezik, mindenben teljesíteni fogja a kérvényben foglalt kívánásokat.

* **Tűz egy lisztraktárban.** Nagy riadalmat keltett tegnap a Szent László-téren egy belső tűz, amely könnyen veszélyessé válhatott volna. Moskovits Adolf Szt. László-téren levő liszt és terményraktárában tegnap délelőtt 9 óra tájt Juhász Miklós bolti szolga bement, hogy az ott levő sátorfák közül kiadjon néhányat Tapaszi János szentjánosi napszámosnak. A teljesen sötét raktár helyiségben, melözve az ott bevezetve levő légszesz lámpát, gyufát gyújtott. S míg ő az égő gyufával a lisztes zsákok közt levő és denaturált szeszes üvegekkel megrakott állvány mellett keresgélt, Tapaszi János egy sátor karót ráejtett az egyik üvegre, melynek tartalma Juhász kezére ömlött, felrobbant s csakhamar lángba borította a raktárhelyiséget. Juhásznak keze is összeégett. A piaci közönség csakhamar előzőnlötte a bolt előtt levő teret. A tűzhöz érkezett kéményseprők, tűzoltók és a rendőrség hozzáálltak a raktárban felhalmozott lisztes zsákok, termények kidobálásához, miközben a zsákok kirepedtek s a sok liszt szétömlött a kövezeten. A veszedelemben is sok derűtséget keltettek a fehérré vedlett kéményseprők és tűzoltók, amint bokán felül gázoltak a lisztben. A gyors segélynek sikerült elhárítani a nagyobb veszedelmet. A sok liszt, korpa rizs, tengeri, üres zsák és papírnemű tönkrement, de a biztosítás folytán a tulajdonos csak csekély kárt szenved. A tűz elfojtása után a kövezetről felszedték a lisztet; nem tudjuk mire használják fel, de emberi élvezetre nem alkalmas. A rendőrség kötelessége, hogy e tekintetben szigorúan gyakorolja ellenőrzési jogát.

* **A karácsonyi vásár jövedelme.** A Fekete Sasban özv. Des *Echerolles-Kruspér* Sándor úrnó elnöklété alatt 1902. december 21-én rendezett nagy karácsonyi vásár illetve tárgysorsjáték jövedelmével most számolt el a rendezőség. A karácsonyi vásár 1497 kor. 23 fillért jövedelmezett jótékonyezzlra. Ezt az összeget a következőképp osztották fel: 1200 koronát a városi árvaház alapjához csatoltak; 200 koronát akként helyeztek el gyümölcsözölég, hogy évenként az árvák karácsonyfájára fordítják a kamatját. A megmaradt 97 korona 23 fillért pedig a Gyermekbarát-egyletnek jutatták.

* **Czigányromantika.** Izetlen és ill-telen farsangi tréfának alig minősíthető az a pikáns újdonság, mit a *Nagyvárad Napló* tegnapi számában közölt egy czigány cimbalmosról és két nagyváradai hölgyről. A nagyvárad vasuti hivatalnokok körében a sértő újdonság nagy ellenszenvre talált; amennyiben az nemesek hogy a valóságban meg nem felel, hanem még e mellett raelyen kompromittáló a máv. tisztviselők hitveseire nézve is. E sértő közlemény ellen a vasutasok czáfolatot fognak közölni.

* **Értekezések a sorozásra.** A védőörvényre vonatkozó Utasítás I. Rész 30. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1903. évi újonczozáshoz szükséges összeirási lajstromok mai naptól számlaadó nyolcz napon át hivatali helyiségben, (Olaszi, városház, földszint 9. sz. szoba) közszemlére kitételnek, s ezen idő alatt bárki által megtekinthetők és a netáni kihagyás, vagy téves bejegyzés, vagy a szolgálati kötelezettség tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen támasztható kifogások vagy észrevételek elfogadtnak. Nagyvárad, 1903. évi január hó 9-én. *Darvassy* tanácsnok.

* **Iparossegédek figyelmébe.** Az iparossegédek érdekelni fogja azon elvi jelentőségű határozat, melyet most hozott a kereskedelemügyi kormány. Láng miniszter elrendelte, hogy mindazon iparossegédek, akik jogtalanul lépnek ki munkaadójuk műhelyéből, tartoznak a fölmondási idő tartamára kártérítést fizetni s ha előleg pénzük van, azt ledolgozni. A ki ezen rendeletnek nem tesz eleget, pénzbüntetéssel sújtandó, amely szükség esetén elzárásra is átváltoztatható. Ez az eljárás az, amiben a rendelet kifőnbözik az eddigi enyhébb rendszabályoktól.

* **A Tiszántul naptára,** melyet minden új előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyváradon, hanem az egész megyében feltűnést keltett gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőkön kívül minél szélesebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárát 60 fillérré szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésben, Schmidt Gyula papirtüzletében, továbbá kiadóhivatalunkban és a legtöbb szivartózdában.

* **Felfüggesztett pénzügyigazgató.** A pénzügyminiszter több nagyon kényes természetű fegyelmi vizsgálat végett *Fauszt* Elek pénzügyigazgatót Szilágymegyébe küldötte. *Fauszt* szombaton meg is érkezett Zilahra s a miniszter megbízásából *Babarczy* Ferencz zilahi pénzügyigazgatót azonnal felfüggesztette hivatalától. A kiküldött miniszteri biztos ezenkívül még több pénzügyigazgatósági tisztviselő ellen rendelte el a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot. *Babarczy* felfüggesztésére az szolgáltatott okot, hogy potom áron eladott ingatlanok árverésénél a pénzügyigazgatóság még csak nem is képviseltette az állam érdekeit.

* **Véres verekedések.** Súlyos kimenetelű verekedés volt tegnap az Incze-féle téglagyárban. *Veres* Pál napszámos tegnap este ki-

ment a téglagyárba munkát kérni, mivel már égőta munkanélküli van és nagy nyomorúságban él sok tagból álló családjával. A téglagyártelepen összetalálkozott *Veres* két régi haragosával, *Balogh* Jánossal és annak apjával. Az ifjabb *Balogh*ban rögtön lángra lobbant a régi harag s gyűlölet és a kezében lévő vasvillával rátámadt a mit sem sejtő, békén tovább haladó *Veres*re és több helyen súlyos sebet ejtett rajta. *Veres* teljesen elborította a vér és fájdalomában összerogyott. Most a közkórházban fekszik nehéz sebeivel, melyekből csak hosszabb idő múlva épül fel. A véres bosszualló *Balogh*ot a rendőrség letartóztatta. — Tegnapelőtt is történt véres verekedés. *Kulnár* Mihály feleségével tegnapelőtt Csátárbán járt, honnét délután tértek haza Nagyváradra. Utközben találkoztak *Juhász* Sándorral, kibe *Kulnár* — ittás lévén — belekötött és összeverekedtek. *Kulnár* nem akarván hagyni, hogy férje-urát idegen kéz bántalmazza, mely cselekményre egyedül ő érzi magát hivatottnak, közbevetette magát, miért ő húzta a rövidebbet. *Juhász* kést rántott és *Kulnár*ot megszurta. A könnyebb természetű sérülést szenvedett asszonyt a közkórházba szállították. — A kölesönös feljelentés megtörtént.

* **Apró hírek.** *Találtatott* négy darab iskolai könyv. Atvehető a rendőrség 4-ik számú szobájában. — A két ételosztóban tegnap reggel és délelben kiosztottak 1286 adag levest és 1186 adag kenyert és 50 egész kenyert; a szállóhelyeken pedig elmúlt éjjel szállást vett 21 férfi és 8 nő.

EGYESÜLÉSEK.

A kath. kör közgyűlése.

A nagyváradai katolikus kör ez idei rendes közgyűlését 1903. évi február 8-án d. e. 11 órakor tartja meg a kör helyiségében, melyre a t. tagokat ez uton hívjuk meg.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. Az 1902. évi titkári jelentés.
2. A megvizsgálott 1902. évi számadás jóváhagyása s a pénztárnoknak adandó fölmentvény tárgyában határozat hozatal.
3. Számvizsgálók kiküldése a folyó 1903. évre.
4. Az 1903. évre szóló költségelőirányzat megállapítása.
5. Két választmányi tag szavazással való megválasztása.
6. Egyébb indítványok feletti határozat, ha ezek legalább nyolcz nappal a közgyűlés megtartása előtt írásban az elnökséghez be- küldettek.

Nagyvárad, 1903. január 12.

A nagyváradai kath. kör elnöksége.

Igazságszolgáltatás.

A királyi tábla tanácsainak beosztása az 1903. évre.

I-ső Polgári tanács.

(Központi és urbéri ügyek.)

Elnök: Medvigy Mihály kir. ítélő-táblai tanácselnök.

Bírák: Dobosfy Alajos, Bócz Géza, Léhoczky Lajos, Tóth Imre és dr. Dániel Lajos.

Kisegítő bírák: Czvek Kálmán, dr. Imrik Péter, Piopu György és Bary József.

Tanácsjegyzők: Biszterszky Elemér albiró, Kolb Géza jegyző.

A tanács mindenik héten, rendszerint hétfőn kezdi meg üléseit s folytatólag a hét következő napjain tartja a bejelentett ügyek előadásának befejeztéig.

II. Polgári tanács.

(Váltó, kereskedelmi, csőd és vegyes polgári ügyek szaktanácsa s egyszersmind felülvizsgáló tanács.)

A szaktanács elnöke: Medvigy Mihály, tanácselnök.

A felülvizsgáló tanács elnöke: Ritoók Zsigmond kir. ítélőtáblai elnök, állandó helyettese Medvigy Mihály tanácselnök.

Bírák: Czvek Kálmán, dr. Imrik Péter (a felülvizsgáló tanácsban előadó), Bócz Géza (a felülvizsgáló tanácsban előadó), dr. Piopu György (a felülvizsgáló tanácsban előadó), Bary József (a felülvizsgáló tanácsban előadó).

Kisegítő bírák: Dobosfy Alajos, Lehoczky Lajos, Tóth Imre és dr. Dániel Lajos.

Tanácsjegyzők: Madarász Kálmán albiró, Jankovich Tihamér jegyző.

A tanács mindenik héten, rendszerint szerdán kezdi meg üléseit s a csütörtök kivételével — a mikor a felülvizsgáló tanács tartja a bejelentett ügyek előadásának befejeztéig.

II. Büntető tanács

A tanács elnöke: Ritoók Zsigmond kir. ítélőtáblai bíró.

Bírák: Urbán Adolf, Molnár Géza, Harmath Károly, Balogh Samu, Bige Gyula.

Kisegítő bírák: Czvek Kálmán, dr. Imrik Péter, Tóth Imre, dr. Dániel Lajos.

Tanácsjegyzők: Madarász Kálmán albiró, Biszterszky Elemér albiró.

A tanács a felelősségi tárgyalásokat minden héten rendszerint *hétfőn, kedden és szerdán*, s ha ezek törvénykezési szünetnapok lennének, a következő hétköznapokon tartja. A tanácsülések minden héten rendszerint ugyan-ezen napokon — s ha ezekre fő tárgyalás tüzelt, vagy szünetnap esnek — a következő hétköznapokon fognak tartatni.

Petróné bírái előtt.

— Esküdszéki tárgyalás. —

A főváros bünkrónikájának tavaly nyári leghatalmasabb szenzációjának, a Petró Gyuláné tragédiájának tegnap vette kezdetét a végtárgyalása. Petroné megölte és feldarabolta Erdei ékszerész.

Zsitvay Leó elnök, **Doleschall** Alfréd és **Agorasztó** Péter bírák.

A vádat dr. **Pataky** Gyula ügyész képviseli. Vádlottját dr. **Nessi** Pál orsz. képviselő, a meggyilkolt Erdeit pedig dr. **Berényi** Sándor ügyvéd képviseli.

Morajlás zug át az egész termen: halkán, szinte észrevétlenül behozzák a hírhedt gyilkost: Két törvényszéki szolga közt Petró Gyulánét.

A vádat felolvassák.

— Bűnösnek érzi magát?

Hallgat.

Beismeri, hogy maga megölte Erdei Sándort.

— Igen.

— Lássuk csak, micsoda viszony volt maga és Erdei közt? Mióta ismerte.

— Leány korom óta. Ékszeresket vettem tőle, pár év előtt.

— És azt megfizette?

— Igen.

— Most másodszer miért akart megint venni tőle? hiszen rossz viszonyok közt volt.

— Pézre volt szükségem. Zálogba tettem mindjárt a nyakláncot, amint megvettem.

— Milyen árban?

— 29 forintért. Ot forintot azonnal adtam neki. A férjem semmit sem tudott arról.

— És hogy állapodtak meg a többi fizetéssel?

— Ahogy tudok fizetek.

— No már most mit tett az ékszerekkel?

— Elzálogosítottam 11 forintra.

— Hát mi volt Erdeivel? O először ott volt június 28-án, szombaton; aztán jött hétfőn, akkor se kapott pénzt. Még többször ott járt, végre maga azt izente neki, hogy hétfőn jöjjön. Akkor 20 forintja volt is; honnan?

— Elzálogosítottam a kvártélyosom ruháit.

— De Erdei nem jött s mikor a kvártélyos hazajött s a ruháit követelte, annak adtam a ruháit.

— Másnap jött Erdei. De nem kapott pénzt, mire összeszidott szemtelennek, ebből keletkezett a verekedés. Erdei arcul ütött, mire én...

— Erdei arcul ütötte? Erősen?

— Igen.

— Furcsa ez: kereskedő nem szokott ve-
vőivel így bántani.

— Erősen arcul ütött, kérem.

— És maga mit tett?

— Megkaptam a két kezét és hátralöktem, mire ő a diványra esett. O harapni kezdte a kezemet, én az egyik kezemet elvettem és az ágyterítőt a szájába nyomtam.

— Mire való volt ez?

— Mert a kezemet harapta.

— És erre ő mit tett?

— Elcsendesedett.

— De a fején köröskörül zúzódások is vannak.

— Mert lerántottam a lábáról a földre.

— Hogy lehet, hogy olyan hirtelen meghalt?

— Nem tudom.

— Talán megfogta a gégszóját?

— Nem.

— Talán mégis? Hátha csak egy percig is? Gondolja meg, nem járt ott a keze a gégszójánál?

— En nem tudom.

— Maga azt mondta, hogy mikor az ágyterítőt a szájába gyömöszölte, fejbe is ütötte, mire Erdei elájult?

— Igen.

Corpus deliktiként felmutatják a vörösmintás ágyterítőt.

— Hát aztán mi történt? Látta, hogy az az ember meghalt, mit tett akkor?

— A lábánál lerántottam a földre.

— Mikor a kis szobába vitte a hullát, mit tett?

— Megfésülködtem s elmentem a piacra venni valami ebédre valót. Aztán főztem ebédet. A férjem délben jött haza.

— Már most mondja el, hogy mit tervezett ezután?

— El akartam menni a rendőrségre. De félttem, hogy ott lefognak s nem látom többé a gyermekeimet.

— Tehát mást tervezett?

— Igen. Hogy eltüntettem.

— De előbb megvizsgálja, nincs-e valami a zsebében?

— Igen. Bementem a kishálóba és megvizsgáltam a zsebeit.

— Két 20 koronást mindjárt magamhoz vettem s mentem adósságot fizetni.

— Hová?

— A henteshez, fűszereshez és a többihez. Amig elfogyott a pénzem. Akkor hazajöttem.

— Hány órakor?

— 1/5 órakor. Ekkor gondolkodtam, hogy mit tegyek a hullával.

— A férjét akkorra várta vissza?

— 6 órára.

Elnök előhozatja azt a gyermekocsit, amelyben Petroné a hullát elszállította.

— Ebbe nem fért bele a test!

— Azért kellett szétvágnom.

— Kettévágtam még a gerinczét is. És egy fahusánggal ráütöttem, hogy meghajoljon a merev test. Nem borzadt.

— Borzadtam...

— Amikor begyömöszölte a holttestet a kocsiba, leborította a piros abroszszal. Hány óra volt akkor?

— Háromnegyed hat.

— Hát hová akarta vinni?

— Előbb a ligetbe.

— A házmesterné egy leányt küldött maga után, hogy nézze meg, mit visz?

— Igen. Azt mondtam neki, hogy edényt viszek a nővéremhez... Aztán elvittem a Sziget-utczába a halottat s egy üres telekre kiborítottam a kocsiból.

— Mikor fölborította a sziget-utczai üres telken, mit tett aztán?

— Haza mentem.

— És a gyerekeket sétálni vitte. Betette a kocsiba a két gyereket és vitte sétálni őket?

— Igen.

— Mezőnk tovább. Szerdán reggel a rendőr, aki letartóztatta magát, a harisnyájában nagyobb összeget talál, s egy derékajában sok ékszer és pénzt is. Maga jól körülnézett, hogy azt vegye el Erdeitől, ami a legértékesebb.

— Csak belenyúltam a zsebébe s azt vettem ki, ami a kezem ügyébe esett.

— Összesen 1640 koronát tett ki a rablott érték.

A vádlottat kihallgatása után kezdetét vette a tanak vallomása.

Mindenek előtt Erdei Sándoré, a meggyilkolt ékszerész özvegyét akarta a bíróság kihallgatni. A szerencsétlen nő azonban anynyira meg volt iudulva, hogy a védő kérésére mellőzték a vallomástételét.

Következett ezután Hegyi Gizella, az a 14 éves kis leány, aki Petroné kocsiját július 2-án a házmesterné megbízásából követte.

— Mit látott? — kérde az elnök.

A csüri lány hangos szóval, bátor hangon elmondta, hogy a házmesterné, akinek feltűnt, hogy Petroné gyanús bátorsággal a betakart holmival megöltött gyermekocsit a házból kivitte, utána küldte őt, nézné meg, hová megy Petroné. A kislány utána ment Petronénak s meg is szólította, de azt a választ kapta, hogy a nővéréhez visz edényeket.

— Hanem amikor olvasták a Budapestben, valotta a leányka, hogy megölték valakit, hogy az a valaki egy barna rubás asszony, a ki a Sziget-utczába gyermekocsit tolt piros terítővel, azonnal eszembe jutott Petroné és följelentettük.

A tárgyalás folyik.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Crampton mester. (Ujházi Edével.)

Csütörtök: Vesztaszüzek.

Félték: Pont Biquet család. (Ujházi Edével.)

Szombat: Zalameai bíró. (Ujházi Edével.)

Egy párisi regény.

— Ujházi Ede fellépte. —

Ujházi Ede azzal akarta az ő nagy művészetét bemutatni, hogy egy lehetőleg gyenge darabban lépett fel. Hadd lássa a publikum, hogy ő ebből is tud élvezetet csinálni. Hát biz ez csak félig sikerült. Ujházinak nem sok szerepe van a darabban. Ha ő a színen volt, akkor figyeltünk és élveztünk, de bizony egyébként számolgattuk az órán a percek lassu elmúlását. Az efféle érzélgős, gutatütéses és mérgezőes párisi romanticizmusból régen kibűt a publikum s mivel Ujházi nem nagy szerepet töltött be, a darabot és így a bemutatkozást is hidegen fogadta. Ugyszólván csak a IV. felvonás végén volt igazi taps; az igaz, hogy itt a mester csakugyan mester volt. A hirtelen rosszulletet és halált megdöbbentő realizmussal tudta színre hozni. Már ez a jelenet záloga annak, hogy jobb darabokban többet fogunk élvezni.

A helyi szereplők közül E. **Kovács** Mariskát és **László** Irént kell első helyen kiemelnünk. Mind a ketten az életből hoztak egy-egy alakot a színpadra. **Szarvasi**-nál figyelembevéve, hogy Tóth helyett beugrott, egészen meg lehetünk vele elégedve. P. **Szép** Olgának a

ballerina-ruha nem felelt meg teljesen, egyébként az ő igyekvése is sikerrel járt. **Heltai** vehette volna a fáradságot, hogy pár szó szerepét legalább átolvassa s választhatott volna jobb maszkot; **Kovács** is kevésbé mord maszkkal léphetne ki máskor. **Somogyiné**, mint csaknem mindig, unalmas és egyhangú, a kinek a hevesebb jelenetekhez minden érzéke abszolúte hiányzik.

Nem tudni, a kortina-huzónak honnan volt olyan jó kedve? Kis tréfát engedett meg magának: egyszer nem akarta a függőnyt lebecsátani, máskor meg közbeeresztette a végjelenetnek.

Remélhetőleg a vendégművész további fellépései minden tekintetben jobban fognak sikerülni. —r.

Uj gyermekelőadás. A Szigligeti-színház vezetősége állandósítani óhajtja a gyermekelőadásokat. Most új gyermekelőadás készül a színház. **Csípkerózsiká-t**, ezt a népszerű, kedveifjúsági darabot adják legközelebb a Szigligeti-színházban.

Ujházi — Crampton mester. Crampton mestert játsza ma, szerdán este **Ujházi Ede** a nagyváradi színházban. Legalább is „halott” mindenki az Ujházi Ede Crampton mesteréről. Ujházi a maga nagy művészetével valóssággal magának váltotta meg, kisajátította ezt a szerepet. Igaz, emberi és felfedhetetlen alak az ő Crampton mestere. Ujházi mellett **László Irén**, **H. Novák Irén**, **Tóth Elek**, **Krasznay, Bog-nár**, **Kovács**, **Szatmáry** és **Bérczi** játszanak még Crampton merterben. Csütörtökön a Várszínházban játszik Ujházi Ede. Pénteken a Pont Biquet családban, szombaton a Zalameai bíróbán játszik a mester.

Rédei Szidi a m. kir. operában. **M. Rédei Szidi**, színházunk kedvelt primadonnája tegnap Budapestre utazott, hol a napokban a m. kir. operaházban fog vendégszerepelni a **Carmen** című szerepében és a **Fekete dominó** című operában. A művész vendégszereplése iránt Budapesten általános az érdeklődés. Az érdekes estekre ugy Nagyváradról, mint Aradról igen sokan utaztak fel Budapestre.

Mártha helyett — Vesztaszüzek. Flow gyönyörű operájának, **Mártha-nak** a felújítása sehogy sem akar teljesülni. Csütörtökről ismét elmarad a Mártha reprise, mert **Márkus Aranka**, ki Mártha címszerepét játsza, még mindig beteg. A színház igazgatósága szerencsésen választott csütörtökre **Mártha helyett** darabot. A **Vesztaszüzek**-et, ezt a sokáig pihentetett gyönyörű muzsikájú operettet játszik csütörtökön.

Ujházi Ede urnak,
a budapesti Nemzeti Színház kiváló művészeinek második vendégfellépésével.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 117.

Bérlet 99. sz.

Ma szerdán, 1903 január 14-én:
Crampton mester.

Színmű.

SZEMELYEK:

Crampton tanár, a művészeti akadémia professzora	— — —	Ujházi Ede
Gertrud, leánya	— — —	H. Novák Irén
Özv. Wiesner, szül. Stóhr Agnes	— — —	László Irén
Strähler Adolf	— — —	Kovács Lajos
Strähler Miksa	— — —	Tóth Elek
Kirchseisen, tanár) az akadémia	— — —	Heltai Jenő
Milius, mérnök) tanárai	— — —	Vank István
Janeszki, pedellus	— — —	Szatmáry Arpád

Popper, a művészeti akadémia tanítványa — — — Kalmár Béla
Selma, pinczérnő — — — Kulinyi Mariska
Löffler, szolga, Cramptonnál — — — Bog-nár J.

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászek, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön, január 15-én:

Vesztaszüzek.

Operette.

IRODALOM.

A Szigligeti-társaság választmányi ülése. Ma délután a Szigligeti-társaság választmányi ülést tart, melyre a következő meghívót vettük:

Meghívás. A Szigligeti-társaság választmányának tagjait van szerencsém a folyó 1903. évi január hó 14-én (szerdán) d. u. 5 órakor a Gazdasági és Iparbank igazgatósági szobájában tartandó választmányi ülésre tisztelettel meghívni.

A választmányi ülés tárgyai: Folyó ügyek. Nagyvárad, 1903. január 12.

Rádl Ödön,
társ. elnök.

NYILTÉR.

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYÁRI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, leg-
hírnevesebb elsőrangú gyaraktól. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az uri házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A leg-
előkelőbb ilyenmű gyárak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét.

70.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPFAR.

Jan. 17. Otthon bál.
Jan. 18. Katholikus legény-egylet bálja.
Jan. 18. Fehérkereszt-bál
Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestélye.
Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Jan. 31. Kiskecskedők táncestélye.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.

Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 9. Az izr. Nőegylet hangversenye és tánc estélye.
Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkorház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

TAVIRATOK.

Szell külügyminisztersége.

Budapest, jan. 13. (Saját tud. távir.)
A Hazánk nyomán ma több reggeli újság is regisztrálja azt az abszurd hírlelést, hogy Szell Kálmán külügyminisztere lesz a monarkianak. Valósággal meglepő, hogy annyi lap akadt, mely érdemesnek tartotta a lenyomatásra ezt a képtelen kombinációt, mely teljességgel magán hordja az abszurditás bélyegét.

Czáfolat a Lónyay regényben.

Cap-Martin, jan. 13. (Saj. tud. távir.)
Lónyay grófné udvarhölgye az egyik bécsi újságnak a következőket telefonálta:

Lónyayék a legjobb egyetértésben itt tartózkodnak. A lapokban terjesztett hírekből egy szó sem igaz s kérem czáfolják meg ez impertinens híreket.

Bécs, január 13. (Saj. tud. távir.)
Stefánia állítólag egy újságíró jelenlétében értesült a lapok újabb híreiről, mikor is azt a kijelentést tette, hogy ő férje oldalán feltalálta a régi áhitott békét és nyugalmat.

Bécs, január 13. (Saját tud. távirata.)
A capmartini szálló tulajdonosa táviratban értesíti a Neue Freue Pressét, hogy a lapok hírei valótlanok. Lónyayék békes egyetértésben fogadjában tartózkodnak.

Bécs, január 13. (Saját tud. távirata.)
A Wiener Abendblatt értesítése szerint Lónyayék a téli hónapokat Capmartinban töltik.

A képviselőházból.

Budapest, jan. 13. (Saj. tud. távir.)
A javaslatot részleteiben is elfogadták, s áttértek a három új csendőrkerület felállításáról szóló javaslat tárgyalására. A tervezet szerint Nagyszében, Debreczen és Nagyszombat volt kiszemelve a kerületek központjait. De a javaslat tárgyalása folyamán több hely, egyebek közt Marosvásárhely indítványozása után **Szell** Kálmán kijelentette, hogy a csendőrkerületek szervezésénél éppen a nemzetiségi vidékekre voltak tekintettel, tehát Nagyszében helyett csakis Brassót választhatják. A Ház ilyen értelemben a javaslatot elfogadta, tehát az új csendőrkerületek központjai Nagyszombat, Debreczen és Brassó lettek.

Petróné tárgyalásához.

Budapest, jan. 13. (Saj. tud. távir.)
Az esti órákban a vádtanács megállapította az esküdtekhez intézendő kérdéseket melyekre az esküdtek holnap hozzák meg verdiktjüket.

Munkástüntetés Bécsben.

Bécs, január 13. (Saj. tud. távir.)
A munkaközvetítőknél összegyűlt munkások ma ismét heves tüntetést rendeztek. A rendőrség minden erőfeszítése kárba veszett, hogy fentartsa a rendet.

Bubics püspök jobban van.

Kassa, január 13. (Saj. tud. táv.)
Bubics püspök állapotában kedvező fordulat állott be, s orvosai véleménye szerint már a veszélyen túl van, s felgyógyulása már csak időt igényel.

János György a királynál.

Bécs, január 13. A király délelőtt külön kihallgatáson fogadta János György szász herceget. Nemsokára azután ő Felsőge viszonzta a herceg látogatását. Délben a herceg meglátogatta az itt időző főhercegeket. Este ő Felsőgénél ebéd lesz, azután a király vendégével meglátogatja az egyik udvari színházat. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik. 180

— Ő éi, biztosan tudom. Bohun kezei közt van. Barátaim, mondhatom néktek, hogy ocsmányok azok a kezek, de az Isten bizonyára nem engedte meg, hogy szegény és gyalázat érje a lányt. Maga Bohun mondta ezt nekem; és ő bizonyára nem űz gunyt a szerelméből.

— Lehetséges? Igazán azt mondta? kérdezte Skrzetuski bizasan.

— A villám sujtson le, ha hazudok, felelt Sagloba komolyan. Ez az ügy előttem szent Hallgassátok, mit mondott nekem Bohun, mikor gúnyolódni akart velem. Ezt mondta: micsoda, hát azt gondoltad, hogy valami paraszt részére viszed a lányt Barba? Hát paraszt vagyok én, hogy erőszakot kövessék el rajta? Nem illel-e meg engem, hogy Kiewben tartsam meg az esküvőmet és hogy a nép daloljon és háromszáz gyertya égjen a tiszteletemre? — hiszen hetman vagyok. A lábaival toporzékolt előttem és kést forgatott a szemeim előtt, mert azt hitte, hogy ezzel megrémit, de én megmondtam neki hogy a kutyáját ijesztesse.

Skrzetuski már magához tért. az arca felvidult és a remény, az öröm, de a bizonytalanság is váltakozott rajta.

— Hol van hát Heléna? Hol? kérdezte idegesen. Hogy adjon érte az ég: azt is megtudtad?

Azt ugyan nem árulta el, de az okos embernek elég a czélzás is. Gondoljátok meg, barátaim, hogy ő folyton gúnyolt engem, mielőtt feldühösítenem, de azt is mondta, hogy legelőbb elvezet Krsywonoshoz, meg hogy szívesen meghívta a lakodalmára, de most háborús a világ, az esküvője tehát egy kissé messze van még. Figyeljétek ide, barátaim; az esküvője kissé messze — tehát van még időnk. Azután figyeljétek csak: először Krsywonoshoz, azután az esküvőre; a lány semmiesetre sincs Krsywonosnál, hanem valahol messzebb, ahova a háború még nem hatott el.

— Te aranyos ember vagy, kiáltott fel Wolodyjovski.

— Legelőször tehát azt gondoltam, folytatta Sagloba meglegedetten, hogy Bohun valószínűleg Kijewbe küldte a lányt, de nem voltam a helyes nyomon, mert hiszen azt is mondtotta, hogy Kiewbe akar menni a lánnyal. Ha tehát oda akarja vinni, ez azt jelenti, hogy eddig még nincs ott. De okosabb is ő annál sem, hogy oda vigye, mert hiszen ha Chmielnickij tovább vonul, Kiew könnyen a lithván sereg kezére kerülhet.

— Ez igaz, ez igaz! szölt Longinus. Bizony isten, sok ember szívesen cserélné el veled a fejét.

— De én nem cserélnék akárkiével, hogy tőköt ne kapjak a fejemért csérébe, a mi pedig Lithvániában könnyen megeshetnék velem.

— Már megint gúnyolódni kezd! sópánkodott Longinus.

— Engedjétek befejezni. A lány tehát nincs Krsywonosnál és nincs Kiewbe. Hol van tehát!

— Ez épen a titok!
— Ha gyanítasz valamit, mondd meg gyorsan, mert égek a kíváncsiságtól.

— Jampol mögött! szölt Sagloba és önelégedetten tekintett körül.

— Honnan tudad meg ezt? kérdé Wolodyjovski.

— Hogy honnan tudtam meg? Hallgassatok ide. Az istállóban ültem, mert az a gazember, hogy a vaddisznók marczangolják szét, az istállóba záratott és a kozákok kívül fecsegték. Odatapasztottam a fületem a falhoz, és mit hallottam? — Az egyik azt mondja:

— A hetman most valószínűleg Jampol felé fog lovagolni!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az osztálysorsjáték tegnapi huzásán a következő számok sorsoltattak ki:

80.000 koronát nyert: 33233.

30.000 koronát nyert: 103298.

10.000 koronát nyertek: 39545, 1730 (nemzeti pénzváltó).

2000 koronát nyertek: 74526, 40006.

1000 koronát nyertek: 27769, 77149, 81167.

500 koronát nyertek: 632 2063 3106

3212 3913 5789 9620 11036 12986 13046

13761 18726 20152 24088 24933 30815 32600

35751 37681 40292 42926 49422 51349 53538

56200 64138 64919 66585 66960 75544 79179

79737 80078 81398 84323 84452 84865 84411

89126 89512 91859 93689 96327 96545 98759

105389.

Értéktőzsde.

Budapest, jan. 13.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, jan. 13.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repeze, aug.	96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 13-án.

Magyar aranyjárdék 4	120.40
Magyar koronajárdék	98.65
Magyar vasuti köl sön aranyban 4 ^{1/2}	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ^{1/2}	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.75
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	203.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	160.—
Osztrák járadék papírban	100.75
Osztrák járadék papírban	100.65
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	100.55
Osztrák államsorsjegyek	154.50
Osztrák magyar bank részvény	15.40
Magyar hitelbankrészvény	781.50
Osztrák hitelintézet részvény	690.50
Párisi vista	95.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.03
Londoni vista	239.41
20 márkás arany	23.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1154—1092. vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbírósnak 1902. Sp. 1271/3. számú végzése folytán Könyves Kálmán m. irod. és könyvk. részvénytársaság budapesti czög végrehajtató javára Nagy Zoltán érmihályfalvai lakos ellen 111

kor. 40 fill. és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1844 kor. becsült butorneműek, lőszerszám stb.-ből álló ingóságok 111 kor. 40 fill. tőke, ennek 1901. év. szeptember hó 1. napjától járó 5% kamatai eddig összesen 59 kor. 30 fill. per-, végrehajtáskéreti és foganatosítási, továbbá 3 kor. 60 fillér árveréstüzési költség erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

A bejelentett eddigi törlesztés összege: — k. — fill.

Mely árverésnek a székelyhidi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 630/2. sz. végzése folytán a helyszínén, vagyis *Érmihályfalván alperes lakásán leendő eszközzésére 1903-ik év január hó 16-ik napjának délelőtt 11 órája kitűzetik* és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Amennyiben ugyanezen ingóságok más végrehajtatók javára le- vagy felülfoglaltak, — az árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében mindazon végrehajtók, foglaltatók és felülfoglaltatók követelésének kielégítésére rendeltetik el, kiknek javára az árverési hirdetmény kibocsátása napjáig a foglalás már foganatosított.

Kelt Székelyhidon, 1902-ik évi december hó 16-ik napján.

Jóny,

kir. bir. végrehajtó.

112.

Nagyvárad város polgármesterétől

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottságának f. évi 270. számú határozata folytán a városi villam-mű vezetésére szabályrendeletileg rendszeresítendő

igazgatói állásra

pályázatot hirdetek.

A városi villam-mű igazgatóját a m. kir. Belügyminiszter urnak a villamos mű kezelésére vonatkozó jóváhagyó határozata leérkezéig ideiglenes joghatálylyal a felügyelő bizottság javaslatára a törvényhatóság által utólagosan jóváhagyandó szerződés mellett a polgármester alkalmazza.

Az alkalmazandó igazgató javadalmazása esetről-esetre megállapítandó fizetésből, lakáspénzből és a szabályrendelet szerint megállapítandó, a megtakarítások után felmerülhető jutalékból áll.

Erre az állásra okleveles gépészmérnökök, vagy ha ilyenek nem pályáznak, okleveles mérnökök alkalmazandók. Az elektrotechnikában szerzett elméleti és gyakorlati ismereteiket tartoznak a pályázók okmányokkal igazolni. Az elektromos világítási üzem vezetésében jártas pályázók előnyben részesülnek.

Felhívom mindazokat, a kik a fentt körülírt állásra pályázni óhajtanak, hogy képesítéseikre vonatkozó okmányikkal felszerelt kérvényeiket, a javadalmazásra vonatkozó igényeik megjelölésével Nagyvárad város polgármesteri hivatalához f. évi február hó 20-ik napjának déli 12 órájáig annál inkább nyújtsák be, mert később érkező kérvényeket nem veszek figyelembe.

Nagyváradon, 1903. január 12-én.

Rimler Károly,

polgármester.

114.

Nagyvárad város polgármesterétől.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottságának f. évi 270. számú határozata folytán a városi villamműnél rendszeresítendő

főszerelői állásra

pályázatot hirdetek.

A főszerelő javadalmazása 2500 korona évi fizetésből és 400 korona lakás-pénzből áll.

Erre az állásra felső ipariskolai szakképesítéssel rendelkező oly szerelők pályázhatnak, a kik nagyobb elektromos ipartelegeken, különösen elektromos világító berendezések szerelése körül kellő szakbeli gyakorlatot szereztek.

Felhívom mindazokat, a kik a fent körülírt állásra pályázni óhajtanak, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket Nagyvárad város polgármesteri hivatalához *f. évi február hó 5-ik napjának déli 12 órájáig* nyujtsák be. Később érkező kérvényeket nem veszek figyelembe.
Nagyvárad, 1903. január 12-én.

Rimler Károly,

113

polgármester.

Belépési felhívás.

A

„Biharmegyei Korona-, Takaré- és Hitelszövetkezet“

1903. évi január hó 1-én

új évtársulatot kezd,
mely 1905. december végéig tart.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább **egy üzletrészt** jegyez, vagyis legalább **1 koronának heti befizetésére kötelezi magát.** A befizetett összeg a három év leteltével **kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek KÉSZPÉNZBEN FIZETETIK VISSZA.** Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Vidéki tagok a befizetéseket posta cheque által teljesíthetik (portómentesen). A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén gyorsan ocsó kölcsönhöz juthassanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is.

Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel működik; — tagjai a rendszeres takarékpénztári kamatlábnál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége

a „BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR“ I-ső emeleti üzlethelyiségében van,

NAGYVÁRADON, Kossuth Lajos utca 19–20. sz. alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten levő váltó-üzletben már a mai naptól kezdve elfogadtnak,

melynek mielőbbi eszélésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az újonnan belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1902 október 25.

357.

A „BIHARMEGYEI KORONA-TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET“ IGAZGATÓSÁGA

Elő János,
Schwartz Ferenc,

Szunyogh Péter elnök,
Fleischacker Gyula,
dr. Wallner Ödön,

Pekanovits Imre,
Weinberger Jakab.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltnék.

Levélfek, számlák, falragaszok, bált meghívók, tánczrendek, étlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktáron.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.